

Otvorený list rodičov detí študujúcich na cirkevných školách na Slovensku ministromi školy SR a poslancom NRSR.

Vážený pán minister, vážené panie poslankyne a vážení páni poslanci NR SR,

zmeny v procesoch vzdelávania sú potrebné! Legislatívne zmeny, ktoré spracovalo a predložilo Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR, však nereflektujú pozitívny prínos cirkevného a súkromného školstva k rozvoju vzdelávacích procesov na Slovensku. Naopak, sedem návrhov legislatívnych zmien školských zákonov neprímerane degraduje až ignoruje ich význam a výsledky od roku 1989.

My, rodičia detí študujúcich na cirkevných školách vnímame, že tieto zmeny zároveň zasahujú do práv občanov SR, ktoré sú garantované Ústavou SR.

Najzásadnejší problém na úrovni základných a v pôvodnom návrhu aj stredných škôl predstavuje zavedenie statusu „**Verejný poskytovateľ výchovy a vzdelávania**“. Podľa návrhu zákona má tento status získať iba škola, ktorá:

- prednostne určí miesto pre minimálne 70 % žiakov zo školského obvodu alebo 90% žiakov z obce a
- nevyberá žiadne školné.

Ak škola tieto podmienky nespĺní, hrozí jej zníženie normatívneho príspevku, dnes nikto nevie v koľkých prípadoch, až o 20 %, čo môže ročne znamenať až 600 eur na jedného žiaka. Aj napriek istým korekciám po medzirezortnom pripomienkovom konaní, ostáva riziko, že mnohé cirkevné školy budú týmto zásahom existenčne ohrozené, či už hneď v prvom roku, alebo v ďalších rokoch od zavedenia legislatívnych zmien. Vyskytujúce sa problémy v niektorých regiónoch Slovenska sa nemôžu riešiť potlačením prínosov dobrých zvykov, či dobre fungujúcich procesov v školstve. Pre Slovensko by bolo krokom späť a nebojíme sa povedať, že až pred rok 1989 ak si v procesoch vzdelávania nenechajú fungujúcu dobrú prax.

Upozorňujeme, že v prípade cirkevných škôl tieto návrhy stavajú zriaďovateľov pred neriešiteľnú dilemu: Buď školy rezignujú na zmysluplný charakter vzdelávania spojený so spoločensky prospešnou formáciou detí a mládeže v rámci plnohodnotnej inklúzie jednotlivcov do kolektívov tried týchto škôl, alebo budú nútené výrazne zvýšiť školné na úkor rozpočtov rodín, či ľudí alebo inštitúcií prispievajúcich na ich vzdelávanie.

Ďalšou antiparticipujúcim faktorom v konaní MŠVVaM SR je načasovanie predkladaných legislatívnych zmien. Termín pripomienkovania skončil 8. júla 2025, teda tesne po konci školského roka, keď školy i zriaďovatelia boli maximálne pracovne zaťažení. Tento fakt vnímame ako nespravodlivý a účelový.

Vážený pán minister, vážené panie poslankyne a vážení páni poslanci NR SR,

my, rodičia detí základných a stredných škôl sa pripájame ku kritike a odmietnutiu predkladaných legislatívnych zmien napriek ich úpravám, ktoré boli zakomponované do znenia predmetných zákonov pred ich predložením vláde SR na jej rokovanie, na ktorom ich vláda SR posunula do prvého čítania v NR SR. Ku kritike a odmietnutiu sa pripájame najmä z dôvodu diskriminácie zaužívaného spôsobu fungovania cirkevných škôl, ktoré je, podľa nášho názoru, v skutočnosti ich progresívnou likvidáciou

skrže nespravodlivý, Ústavu SR porušujúci, prístup k financovaniu prevádzky nie len cirkevných škôl. Rovnako si Vás dovoľujeme upozorniť na zmluvné záväzky SR, na ktorých sa SR dohodla v medzinárodnej zmluve medzi Svätou stolicou a Slovenskou republikou o katolíckej výchove a vzdelávaní, v ktorej sa v článku 1 ods. 8 Slovenská republika zaväzuje k financovaniu katolíckych škôl v rovnakom rozsahu ako všetkých ostatných, t. j. aj tých štátnych. V neposlednom rade je tu aj existujúca Zmluva medzi SR a registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami, ktorá v článku 13 upravuje práve skutočnosti vzťahujúce sa ku vzdelávaniu, ku školám.

Na základe vyššie uvedeného preto navrhujeme:

- zachovať rovnaké financovanie na žiaka pre všetky školy bez ohľadu na zriaďovateľa, v súlade s Ústavou SR a medzinárodnými zmluvami a Zmluvou SR s registrovanými cirkvami,
- vypustiť z návrhu zákona ustanovenia, ktoré viažu plné financovanie na prijímanie žiakov podľa určeného spádového obvodu a na nulové školné,
- predĺžiť, alebo znovu začať legislatívny proces a vytvoriť priestor na participatívnu a odbornú diskusiu so zriaďovateľmi cirkevných a súkromných škôl,
- hľadať spravodlivejšie modely riešenia organizačných procesov vzdelávania, ktoré uplatnia dobrú prax cirkevných a súkromných škôl, a ktoré zachovajú slobodu rodičov, učiteľov, či vychovávateľov pri výbere školy pre ich dieťa, žiaka, zverenca podľa ich najlepšieho vedomia a svedomia.

Nie sme len kritici, máme záujem sa aktívne podieľať na zlepšovaní procesov vzdelávania detí a mládeže. Preto Vám ponúkame vypočuť si hlas, odborné pripomienky, našich zástupcov, odborníkov v rôznych odborných skupinách, združeníach ako aj zriaďovateľov cirkevných škôl, k prepracovaniu návrhov legislatívnych zmien v školstve, tak aby neboli porušené práva občanov SR zaručené Ústavou SR, rovnako tak, aby zmeny reflektovali skutočný, reálny vývoj vo vzdelávaní naprieč komunitami, konfesiami, či národnostnými menšinami na Slovensku. Cirkevné školy nie sú elitárske - formujú osobnosti v duchu kultúrneho dedičstva predkov, hodnotovej výchovy a spoločenského ukotvenia, ktoré čerpá zo stáročí slovenského zápasu o národnú identitu a vlastnú štátnosť.

Za cirkevné školy na území Slovenska

Martin Babík - člen Rady školy pri Spojenej škole de La Salle, Bratislava

Mária Pavúková - členka Rady školy pri Cirkevnej základnej škole s materskou školou sv.Gorazda, Prešov

Peter Mocák - člen Rady školy pri Katolíckej spojenej škole sv. Mikuláša, Prešov

Karol Polák - člen Rady školy pri Spojenej katolíckej škole, Nitra

Dušan Haško - podpredseda Rady školy pri Evanjelickej spojenej škole, Martin

Michal Beňo - predseda Rady školy pri Evanjelickej spojenej škole, Liptovský Mikuláš

Peter Beňa - člen Rady rodičov pri Základnej škole s materskou školou Štefana Moyses, Banská Bystrica

1.September 2025, Slovenská republika

Súhlasné stanoviská s týmto listom prikladajú školské rady ako aj členovia školských rád za rodičov žiakov našich škôl, ktorí svojou každodennou voľbou potvrdzujú, že cirkevné školstvo je neoddeliteľnou súčasťou slobodnej a demokratickej spoločnosti:

Príklad vymenovania škôl:

Prosíme, aby školy na adresy príslušných školských úradov zasielali správne názvy rád škôl, v nižšie uvedenej „forme“ podľa ich štatútov. Následne do listu, ktorý sa odošle ministrovi MŠVVaM ako aj poslancom NR SR sa budú participujúce rady škôl z tých mailov kopírovať! Súhlasy jednotlivých školských rád s obsahom listu a prístúpeniu k podpisu jeho obsahu prosím, pokiaľ sa dá centralizujte a ku mne, či na inú určenú adresu zašlite do +/- 7.9.2025.

1. Rada školy pri Spojenej škole de La Salle, Čachtická 14, Bratislava
2. Rada školy pri Základnej škole s materskou školou, Námestie Kráľovnej pokoja 4, Prešov
3. Rada školy pri Katolíckej spojenej škole sv. Mikuláša, Duklianska 16, Prešov.
4. Rady školy pri Evanjelickej spojenej škole, M.R.Štefánika 19, 036 01 Martin
5. Rada školy pri Evanjelickej spojenej škole, Komenského 10, 031 01 Liptovský Mikuláš
6. Rada školy pri Evanjelickej spojenej škole, Námestie legionárov č.3, 080 01 Prešov
7. Rada školy pri Základnej škole s materskou školou Štefana Moysesu, Nám. Š. Moysesu 23, Banská Bystrica.

Po vyjadrení rady školy, ktorá sa pridá po jej zasadnutí, resp. po pridaní sa na základe iného relevantného rozhodnutia v zmysle ich štatútov tu každú takú radu školy dopíšeme.